

Свободна мисъл

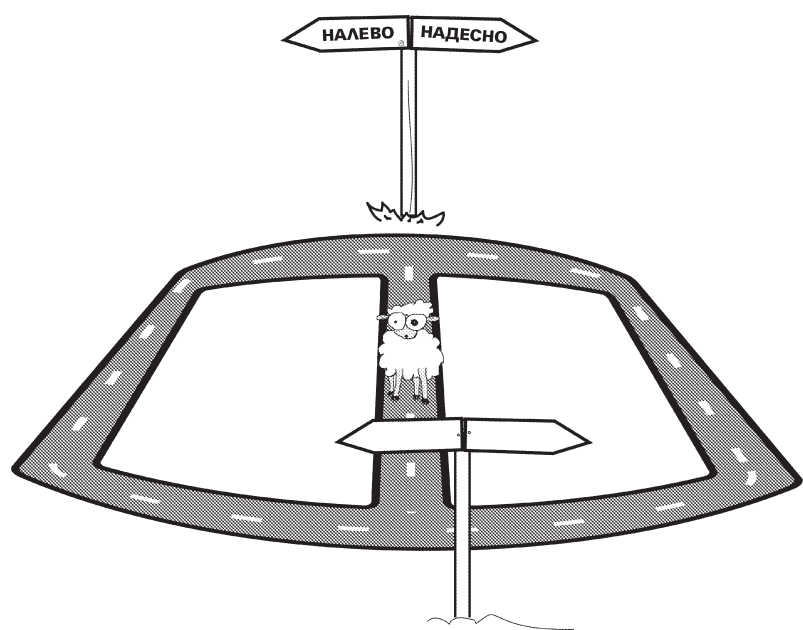

СОФИЯ
ЮЛИ
2005 Г.
БР. 7 (178)
ГОД. XV
ЦЕНА 0,40 ЛВ.

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FEDERATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Избори 2005: от всички гласоподаватели негласували 44%, БСП 17%, НДСВ 11%

Победата на негласуващите

На 20 юни трима млади анархисти прекараха няколко часа в ареста на Първо районно управление на МВР в София затова, че разчистваха самодоволните политически муцуни, висящи по софийските стени и стълбове. Заедно с десетина свои приятели, те търсеха начин за изразяване на своя гняв срещу престъпната маркетингова бомбардировка, пробутвана за предизборна кампания. Част от тях лепяха средни пръсти на червено-черен фон с надпис „няма да ме лъжеш пак“, „гласуването днес, плащането утре“ и „ако изборите променяха нещо, щяха да ги забранят.“

Този протест не беше като другите. Младежите бяха навъсени и не много убедени в смисъла на цялото занимание. Дори след освобождаването им не искаха да се говори много за това, а и разправите с полицията не са повод да пишеш на мама. „*Говорим, пишем, убеждаваме, късаме, чистим, но те, те пак ще си гласуват, нали?*“ беше най-често чуваната реплика.

Не съвсем. Те не гласуваха, също като нас. Нито кебапийската томбола, нито бодротото „юруш на бюлетините!“, платени с нашите пари, не успяха да подлъжат хората да станат съучастници в поред-

ния водевил на самозабравилния се „елит“. Не гласуваха рекорден брой избиратели, а самият резултат бе стъписващ. Виден социолог стигна дотам, че призова партиите „да намерят в себе си малко мъжество, за да забравят предизборните обещания“, за да сме имали правителство. Ако за да лъжеш, се иска малко мъжество, колко хапчета виагра трябва да крадеш и насилваш?

Кафявата боя на Атака дойде от пълните гащи на политическата класа в България. Да се стегнем и да ги изринем всичките веднъж завинаги! Борбата продължава. •

Антифашистите и антиглобализмът

Новите десни като Волен Сидеров или сталинистите от БКП (Българска комунистическа партия) и други червено-кафяви другари считат, че антиглобализмът е борба против западното разбиране за свобода и за възкресение на предишната мощ на българската държава. Видни западни антиглобалисти, като например канадската писателка Наоми Клайн или италианският философ Тони Негри, считат антиглобализма за борба за свобода и демокрация за всички хора, борба с властта на монополистите и експлоатацията в световен мащаб. В България има антиглобалисти, споделящи подобни идеали, като преди всичко това са хора, добри познати със западните антиглобалисти и близко сътрудничащи си с тях.

Едно предварително уточнение. Терминът, който ще използваме - „антиглобалисти“

е наложен от корпоративната преса. Самите участници в това движение се определят като „алтерглобалисти“, „антикапиталисти“ или и двете.

В последните години антиглобализмът стана предмет на постоянни спорове в средите на нашите колеги – западните антифашисти. От българска гледна точка тази дискуссия представлява нещо малко

понятно, в краен случай прокарва рязко разграничение между източноевропейските и западните антиглобалисти. Различията стават очевидни, ако при разглеждане на идеите на едните и другите антиглобалисти, за най-адекватен критерий бъде избрано тяхното отношение към свободата.

продължава на страница 6

Нелегални хора няма

Между 22 и 28 август в България и Гърция ще се организират два лагера „Без Граници“ обединени под общи лозунги:

- Солидарност с бежанците и емигрантите.
- Против границите и минните полета.
- Против концлагерите за емигранти.

Лагерът в България ще бъде около българо-гръцката граница до град Петрич, точното местоположение ще бъде обявено по-късно. В Гърция лагерът ще се проведе в политехническият факултет в град Ксанти. През тези 4 дни ще бъдат организирани 4 протестни акции:

- Среща на гръцко-българската граница.
- Демонстрация в град Ксанти
- Демонстрация в град Комотини
- Акция в концлагера за емигранти между тези два града (четете „Новите кон-

цлагери“, статия на страница 4 в този брой)

Темите на дебатите и дискусиите, които вече са определени:

- Граници и глобализация
- Вътрешните граници в Гърция и мюсюлманското малцинство в Тракия
- Миграционната политика на гръцкото правителство и ситуацията в Европа.

• Информация от активисти за концлагерите в техните държави.

• Информация за Общоевропейския лагер на неонацистски организации, който се планира да бъде в Гърция през септември 2005.

Темите са открити и ние молим всички заинтересувани, да изпращат своите предложения за теми, които ние да включим в програмата.

Повече информация ще можете да намерите на:

www.noborder2005bg-gr.net
АнархоСъпротива

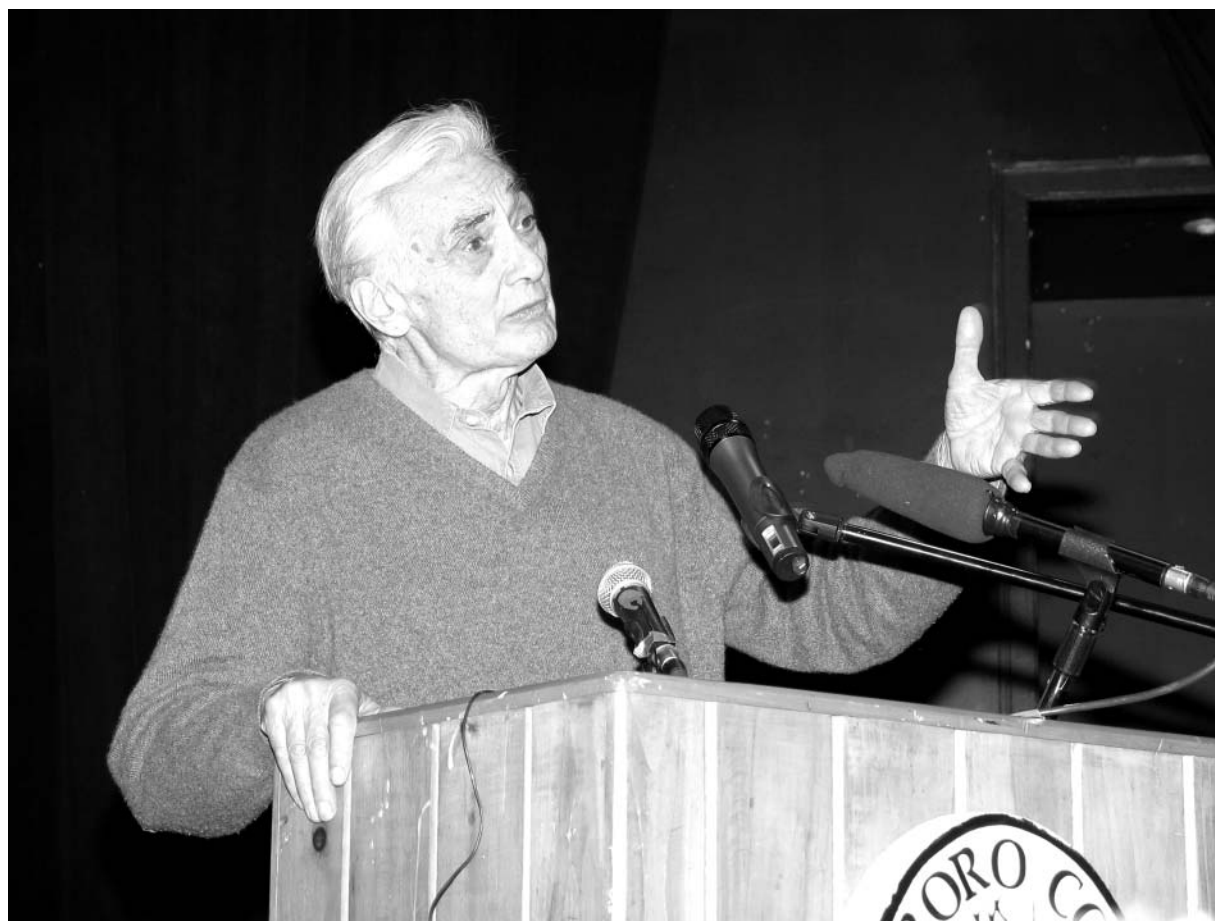
• Хауърд Зин:

АНАРХИЗЪМ И ОБРАЗОВАНИЕ

Къде е Ема Голдман?

Аз вече бях историк в смисъл, че имах професионална подготовка – бях защитил докторат в университета Кълъмбия в Ню Йорк, – но в никоя програма, било то бакалавърска или магистърска, не бях открил името на Ема Голдман. Това би трябвало да ви каже нещо за историческото образование в тази страна. Знаем, че всеки се оплаква от историческото образование, но хората се оплакват от други гледни точки. *Ню Йорк Таймс*, спомням си, преди две години се оплакваше от историческото невежество на студентите, защото не знаели кой бил президент на Щатите по време на Мексиканската война. И не знаели дали Законът за заселниците бил преди Закона за гражданската служба. Но има и друга гледна точка, поради която хората негодуват срещу историческото образование и тя е, защото то не включва хора като Ема Голдман и Биг Бил Хейууд¹, а говори само за хора като Хелън Келър² и как тя преодолела своите вродени недъзи, без да споменават за нея като социалист и човек с анти-военни и анти-милитаристически възгледи.

Аз четях неща извън учебната програма, а когато човек чете извън учебната програма, между другото, научава най-много. Тогава ми попадна една книга, озаглавена „Критици и кръстоносци“ – чудесна книга, в която има глави за хора непопаднали в историческите книги, но иначе големи личности от американската история. Там имаше глава за Ема Голдман. Това име потъна някъде в съзнанието ми, но после, през 60-те години, бях на някаква конференция в Пенсилвания по въпросите на насилието и там попаднах на друг историк. Историките, когато си говорят помежду си, обикновено се питат: „Какво си написал?“ А човекът, когото питах, беше Ричард Дридън. Той ми отговори: „Написах биография на Ема Голдман“. След конференцията си взех неговата книга да я прочета. Ако не знаете, човек чете книгите на хора, които познава, за да може, като го видят да чете, да каже: „Аз познавам автора“. И така прочетох тази чудесна биография на Ема Голдман, „Бунтовник в рая“ от Ричард Дридън. Това си остава чудесна книга, но тогава беше пионерски труд, защото повечето неща на Ема

Хауърд Зин, „историкът на народа“, както често го наричат по името на най-популярната му книга „Народна история на САЩ“, израства в работническо семейство в Бруклин. През Втората световна война лети на бомбардировач в американската армия и след това става яростен противник на войната. През 1956 става преподавател в колежа Спелман за чернокожи жени в Атланта, Джорджия. През 1963 е уволнен за неподчинение, свързано с протестните му действия в движението за граждански права. След това преподава в Бостънския университет. Защищава докторска дисертация в университета Кълъмбия в Ню Йорк. Носител е на награда „Томас Мъртън“, награда „Юджийн Дебс“, награда „Ъптон Синклер“ и литературна награда „Ланан“. През 1995 година издава публицистичната книга „Не можеш да бъдеш неутрален в тръгнал влак“.

Публикуваме откъс с малки съкращения от негова лекция пред студенти, издадена в диска „Heroes and Martyrs (Герои и мъченици)“, Alternative Tentacles Records, 2001.

Голдман отдавна бяха изчезнали от книжарниците. Но това ме накара да прочета нейната автобиография „Живей живота си“. А който от вас не е чел тази книга, незабавно трябва да я прочете. Нищо че е голяма, тя се чете много бързо, защото е много интересна. Без да се смущавам от обема на тази книга – тя е или два тома, а в някои издания – един доста дебел том – преди години аз я дадох на моите студенти за четене и въпреки това тя си остава до ден днешен една от най-популярните книги сред тях. От всички книги, които съм давал за четене през всичките тези години на студентите си, три книги твърдо остават на челните места по популярност. Едната от тях е „Живей живота си“ от Ема Голдман, другата е автобиографията на Малкълм Х, а третата е романът на Далтън Тръмбо „Джони грабна пушката“. Както виждате, това не са традиционни учебни текстове.

Анархист – това е невъзможно!

Анархизмът не се преподава и аз затова реших, че трябва да

дам на моите студенти да прочетат нещо за Ема Голдман и нейните приятели анархисти. Когато започнах да преподавам в Бостънския университет, между другото, отидох на традиционния прием на нови членове на факултета, който винаги е много скучен. Та на този прием си събрах шери с друг нов член на факултета и си приказваме, както може да се очаква, кой къде ще преподава. Той щеше да бъде в катедрата по философия, аз щях да бъда в катедрата по политология. И тогава той ме пита: „А каква е твоята политическа философия?“ Такива неща не се питат, защото аз поне не знам някой от катедрата по политология някога да е имал политическа философия. Това не е „професионално“. Но трябваше да му отговоря нещо и затова отвърнах: „Ами, мисля, че съм анархист.“ Той ме погледна и каза: „Това е невъзможно!“

Така или иначе, анархизмът още не се преподава. Интересно – преподава се политическа теория, политическа философия, огромнен списък с имена, но анархистите и анархизмът все още не се признават за политическа филосо-

фия. Затова е важно хората да се интересуват и да четат за анархизма.

Докато бях в Амстердам, аз четох и конспектирах много писма на Ема Голдман в Международния институт по обществена история. Те имат огромен архив от изключително ценни материали, някои от които са от нацистките архиви. Неща, които нацистите са засекретили, за да не може никой да ги чете. Ръкописи на Маркс например, макар че не виждам защо е трябвало да ги засекретяват – никой не може да разчете почерка на Маркс. И там попаднах на някои писма от Бен Райтман³, които не бях срещал дотогава. И дока то ги четях си мислех, че всеки момент Международният институт по обществена история ще пламне от тези писма. Трябва да ги прочетете. Аз не бих ги нарекъл дори „любовни писма“ – определението „любовни писма“ е твърде бледо за това, което си пишат Райтман и Голдман.

Опитвам се да ви нахвърлям някои щрихи от живота на Голдман, но аз не съм от историките, които потъват в миналото и се изгубват там. Мнозина историци се заравят

в миналото и там си остават, защото наистина миналото, животът – това са изключително увлекателни неща. И аз винаги съм гледал да отида там, но после да се върна и да домъкна със себе си каквото мога, за да се опитам да направя някаква връзка между онова, което е ставало тогава, и това, което може би се случва днес. В този смисъл нейните идеи се простират отвъд периода, в който тя живее, и имат много тясна и бих казал много важна връзка с това, което се случва днес.

Революция за богати и революция за бедни

Ема Голдман е от бедно еврейско семейство от Литва, която тогава е част от Русия. След като емигрират в Щатите, те се заселват в Рочестър и там тя попада в един много напрегнат момент от класовия конфликт в САЩ. Това е периодът приблизително между 1877 и 1914, който често се описва в учебниците по история като период на индустриалната революция, накратко – това са приповдигнати описания как САЩ станали такава могъща икономическа сила. Но настроението никак не е било приповдигнато за хората, които работели в дъното на тази индустриална революция – онези, които работели в металургията на Карнеги или петрола на Рокфелер, или умирали с хиляди на строежа на трансконтиненталната железопътна линия, или момичетата, които умирали на 25 години в текстилните фабрики. Това е моментът, в който кристализира борбата за 8-часов работен ден, борбата за обедната почивка, борбата срещу труда на децата, които започвали да работят на осем, девет години.

Продължава в следващия брой

БЕЛЕЖКИ

¹ Уилям Дъдли Хейууд („Биг Бил“) (1869-1928) – социалист, помогнал за основаването на Световния профсъюз на отрасловите работници (IWW) (1905), той е изключен от Социалистическата партия за войнствените си възгледи и е осъден за измяна по време на Първата световна война. През 1921 бяга в СССР.

² Хелън Келър (1880-1968) – сляпа и глуха по рождение, тя се научава да чете, пише и говори и завършва колежа Радклиф. Изнася редица лекции за незрящите хора.

³ Бен Райтман – колоритна фигура от Чикаго, самоук медик, лекуващ безплатно скитници и проститутки. •

• Анархизмът по света: ИРАН

Интервю с един ирански анархист

Интервюто е взето от членове на Североизточната федерация на анархо-комунистите (САЩ). Оригиналният текст от Infoshop.org се публикува тук със съкращения.

Има голяма вероятност настоящата гео-политика на САЩ да ги доведе до война с Иран. Добре известно е, че Буш включи тази страна в така наречената "ос на злото". По-малко известно е, че американската армия проучва потенциалните цели в Иран за едно бъдещо въздушно нападение. Може да се каже, че основната причина Иран все още да не е нападнат е "виетнамизирането" на съседен Ирак - неотслабващата съпротива комбинирана с нарастващото негативно отношение към войната на международната общност. Но изглежда нападението над Иран е само отложено, не отменено. В светлината на антагонистичните отношения САЩ - Иран се опитваме по-добре да разберем тази азиатска страна, хората и борбите им. Повечето анархисти в САЩ знаят малко за дългогодишната история на лявото движение в Иран, както и за самия регион по принцип. Именно затова решихме да вземем интервю с един ирански анархист. Пайман Пидар е редактор на "Нахдар" (Nakhdar), анархо-комунистическо списание излизащо на персийски и английски, с аудитория предимно сред иранските политически изгнаници в Америка и Европа.

Можеш ли първо да ни разкажеш как пое пътя на революцията?

През 1969, когато бях едва на 13, тогавашният режим на Шаха обяви, че цената на пътуването с автобус се вдига от 2 на 5 риала (по онова време 700 риала са приблизително 1 долар). Това бе тежък икономически удар за едно обикновено семейство и поради тази причина бе организирана демонстрация в която аз участвах. Голяма част от учениците от моето училище също спонтанно се включиха в демонстрацията. Ние се движехме по главната улица и чупехме стъклата на всеки автобус който мине. Два часа полицията не можеше да овладее положението. Беше невероятно, това беше първата "директна акция" в която участвах.

През следващите две години политическата ми активност се състоеше главно в писането на прогресивни стихове по черните дъски в училището. Трябва да знаете, че персийската култура има дълга традиция в римуваната реч. От хилядолетия над нас винаги е имало някакво авторитарно управление, именно затова съпротивата е развила тази метафорична поетична форма на пропаганда - образовайки масите чрез рими. С гордост мога да каже, че поезията е в нашата кръв.

През революцията през 1979 какво беше положението с левите движения в Иран? Ти беше ли участник в някаква активна група?

За да отговоря на този въпрос трябва да се върна два десетина години назад преди 1979. На 18 август 1953 ЦРУ организира преврат срещу първото в историята демократично правителство на Иран на доктор Мосадъг (национално/буржоазно) и върна Шаха обратно на неговия престол. Това бе тежък удар за всички социални и революционни движения. Въпреки това, когато 4 години по-късно американският президент Никсън посети Техеран, той бе посрещнат от студентска демонстрация, като хората хвърляха домати срещу лиму-

зината му. През този ден трима студенти бяха убити от полицията. Те се превърнаха в мъченици и така студентското движение в Иран се роди.

Но през следващите 15 години почти нямаше други дисидентски прояви, заради жестоката диктатура на Шаха. Лидерите на така наречената "комунистическа" партия (лакеи на Москва) отдавна бяха избягали в Източна Германия, а последните останки от буржоазната опозиция изчезваха една по една. Всеки признак на бунт се смазваше брутално още в зародиш. Страната бавно се трансформираше от полуфеодална/полуколониална в капиталистическа. Това окончателно беше завършено през 1963 с наложената поземлена реформа утвърждаваща капиталистическите взаимоотношения. Разбира се, за пред обществеността режимът на Шаха представи това като "Бялата Революция". Това, което кратковременното национално-демократично правителство не можа (или по-точно не му бе позволено да свърши), го свърши марионетният режим на Шаха, обслужващ империалистическите интереси на САЩ. Цялата тази политико-икономическа ситуация и последиците за хората бе описана и много добре анализирана от една книга, чието заглавие се превежда като "Въоръжена борба: стратегия и тактика" от Масуд Ахмаджадех. Тя и "Въоръжената борба и отхвърлянето на теорията за оцеляването" на Армир Парвиз Поян дадоха теоретичните основи, необходими да се появи една революционна организация "Ирански народни федаини" (ИНФ). Първият им акт бе на 9 февруари 1971, когато 13 партизани нападناха отряд на силите за сигурност. Въоръжената борба започна.

През следващите 3 години, докато завърших университета аз бях верен привърженик на ИНФ. Разпространявах нелегално техни листовки. Оставях ги в закувалните, телефонните кабинети и билардните клубове, които посещавах. Седем месеца след появата на ИНФ се появи вто-

ра въоръжена група "Народни муджахидини на Иран" с леко ислямистки уклон. Обаче през следващите години те преминаха през значителни трансформации, на които няма да се спирам тук. Аз напуснах Иран през 1974, но продължавах да следя въоръжената борба вътре в страната.

Какви радикални придобивки бяха постигнати с революцията от 1979 и преди да се развихри контрареволюцията на Хомейни?

В първите дни на революцията всеки сектор от обществото беше наелектризиран и жаден за свобода. Работниците организираха комитети в заводите, дори тези от тюркското малцинство на север, които са предимно селяни се организираха по същия начин. Жените провеждаха демонстрации с искане да се отхвърли носенето на религиозни покривала на лицата. Студентите провеждаха живи дебати и се организираха в многобройни левичарски групи. Най-голямото малцинство - на кюрдите - веднага се организира в автономни зони, управлявани или от буржоазно-демократичната партия на Кюрдистан или от една лява дребно-буржоазна организация със силна пролетарска тенденция.

За жалост никоя от гореизброените групи и движения не просъществува повече от няколко месеца. Мнозинството от иранците беше подлъгано на референдума да гласува за ислямистката република на Хомейни и това беше като произнесена смъртна присъда за революцията. Новият режим веднага организира реакционни въоръжени отряди, "Пазители на революцията", "Въоръжени младежи" и най-лошото, което на запад би било квалифицирано като "фашистки бригади". Те веднага се заеха със смазването на революцията. Над туркмените бяха извършени масови екзекуции, Кюрдистан беше бомбардиран от въздуха. Хомейни организира официални "фабрични комитети", "женски асоциации" и "студентски дружества".

Какво стана с радикал-

ните леви след контрареволюцията? Има ли активно движение зад граница? Какви бяха политическите действия, с които се занимаваше през този период?

За да отговоря на тези въпроси, първо трябва да разкажа историята. Революцията най-накрая показа на империалистите от САЩ, че времето на Шаха е минало. Те приеха Хомейни в замяна на неговото обещание, че ще се установи в Гом и няма да се намесва в политическия живот в Техеран. Това беше блъф. Той умело подведе както масите от разбунтували се иранци, така и империалистите. Той не само ни наложи неговата ислямска република, ами и внесе голямо напрежение в целия Близък Изток. Реториката на Хомейни, че ще разшири режима си и в Ирак, след като мнозинството иракчани са шиити като нас, даде оправдание на САЩ да подведат Садам да нападне Иран. Империалистите мислеха, че така ще се отърват от бързо станалия неудобен режим на Хомейни. Ситуацията по това време беше много несигурна. Когато войната между Иран и Ирак започна, Хомейни използва момента за да се разправи с всички остатъци от социалните и леви движения. В този момент всеки, който можа, избяга в чужбина. Като резултат се появи голямо опозиционно движение в изгнание. Лидерите на Муджахините помогнаха на Бани Садр (първият президент при режима на Хомейни) да избяга с тях в Париж. Те веднага организираха и първата дисидентска организация - буржоазният "Национален Съпротивителен Комитет" (НСК).

В този момент аз тъкмо бях завършил магистратура в САЩ и реших да се преместя в Париж за да осъществявам политическа дейност. Организацията, на която симпатизирах беше малка група, отцепила се от ИНФ веднага след революцията през 1979, наречена "Групата на Ашраф Дехани". Следващите две и половина години (1981-1983) бяха политически най-активните в моя живот. Ние бяхме първа-

та група, която поведе офанзивата срещу така наречената про-Хомейни ислямистка фаланга във Франция (те имаха подкрепата на френските специални полицейски служби). Също така ние бяхме първите, които изобличихме НСК в това, че получава пари от империалистите и спомогнахме за изолирането им от истински радикалната опозиция.

В един момент вие сте еволюирали от марксист-ленинист в анархо-комунист. Можете ли да ни кажете какво доведе до тази промяна? Кога за първи път се сблъскахте с анархизма? Има ли анархистична традиция в иранските леви движения?

ИНФ беше наистина еkleктична организация. Те твърдяха, че са марксист (смятам, че техният анализ на социално-икономическата обстановка в Иран до голяма степен е все още валиден), ленинисти (споделяха мнението, че пролетариатът е неспособен да види по-далече от непосредствените си икономически интереси и му е нужен йерархично устроен комунистически авангард), отчасти маоисти (нуждата да се създаде народна армия) и нещо, което може да се нарече чегеваризъм (възгледът, че малките партизански групи са достатъчно ефективни и трябва да предшестват организирането на единен централизиран авангард).

Всичко това го подкрепях през дълъг период от моя живот (1971-1985). През следващите няколко години се преместих да живея в Южна Америка. Все още с носталгия си спомнях за "славния път на падналите другари" от авторитарно-комунистическото движение и защитавах тяхната теория. Но чувствах, че нещо не е наред. След като продължавах да бъда предан на комунистическите идеали, аз стигнах до извода, че проблемите са в типа организация. Така в търсене на отговор аз препрочетох ключовите текстове в марксист-

продължава на страница 4

Срещу срещата на Г8 2005 Новите концлагери

Подготовката на протестите в Шотландия е в разгара си

Тази година, между 6 и 8 юли лидерите от Г8 планират да пристигнат в Глинигълс Хотел, Пъртшир, Шотландия, за редовната си среща. Съпротивата срещу срещата и света, който тя олицетворява, е планирана от групи и коалиции от Великобритания, Европа и света. Това без съмнение ще бъдат най-мощните и радикални протести това лято, по подобие на предишните в Евиан. Организатор на протестите е антикапиталистическата и антиавторитарна мрежа от групи и активисти Dissent! Планират се акции на различни теми, работа, миграция, война и екология. Още в средата на юни активистите планират да отворят лагер в близост до червената зона до Глинигълс. Това е на един час път от Единбург и Глазгоу, двата най-големи града в Шотландия. До там води една

магистрала и няколко по-малки, второкласни пътища.

В края на юни се организира нощувка и различни работилници в Глазгоу и Единбург.

Част от насрочените протести са:

- На 2 юли в Единбург голям марш на реформисти наречен "Остави бедността в историята". По-радикалните групи ще вземат участие, но под мотото "Направи капитализма история". В него ще участва и Infernal Noise Brigade.

- 4 юли – масирани, преки действия при базата за ядрени подводници Фаслейн, близо до Глазгоу. Това е денят за акции против въоръженото крило на глобалния капитализъм. Лагер "без граници" (no border) при Уомера, до трудово-възпитателното учреждение Дънгавел.

- 6 юли – блокада на срещата на Г8, и това няма да бъде всичко.

- 7 юли – антиавторитарен блок в Единбург.

- 8 юли – ден за акции против промяната на климата – преки действия срещу корените на най-голямата заплаха за живота на Земята – капитализмът.

Международният ден за протестни действия по целия свят е 6 юли. •

Повече информация на:

www.dissent.org.uk

info-g82005@riseup.net

Бежанските лагери в Гърция – "места за приютяване"

Всички гледаме във вечерните новини хора, мокри и премръзнали, на гръцките брегове, "измамани" от трафиканти в усилието да напуснат своята родина и да избягат от войни или бедност, търсещи по-добра съдба. Информацията никога не минава отвъд тези кадри. Кръгът на емигрантските съдби е много е по-широк. Някои от неговите "прелести" повече или по-малко са добре известни. Куршумите на границите, "избирателният" граничен контрол, масовите задържания, социалното отхвърляне, икономическата експлоатация. Начинът, по който този кръг продължава да се върти, е по-малко известен. Това, което се случва на хиляди хора при престоя до депортирането, никога не излиза на светло, макар в някои случаи да става направо под носа ни. Напълно неизвестен

пример е "Центърът за приютяване на бежанците" в Гърция, на мястото на бившето летище. От доста време бежанците са закарвани в тази област, извън ползването на хората, и наистина е трудно да се издири каквато и да е информация за тях. В царящата атмосфера на пренебрежение и несигурност повечето от тях поради незнанието на езика са неспособни да изложат своята позиция и да разберат обвиненията, както и да се защитават дори на елементарно ниво.

Условията, в които са задържани, са много по-лоши, отколкото онези в нормален затвор. Става дума не за затвор, а за място, подобно на гето за масово въдворяване. Под строга охрана и в абсолютна изолация дори основни

продължава на страница 5

Интервю с един ирански анархист

продължение от страница 3

ката теория, запознах се с течения за които не бях чувал дотогава: комунизъм на съветите, автономисти-марксистите, франкфуртската школа, ситуационистите, прочетох много феминистки книги. За да повдигна духа си четях и много новели – предимно от южноамерикански и европейски автори.

През 1989 реших да продължа с образованието си за да мога да чета по-систематично. Преместих се в Ню Йорк и записах антропология. През 1990 за първи път се сблъсках с анархисти. Включих се в една анархистична изследователска група и не ми отне дълго да видя къде в историята работническата класа е поела по грешен път. През следващите години аз се съсредоточих върху работите на главните теоретици на анархокомунизма.

Моят отговор на последния въпрос – дали има анархистка традиция в иранското ляво е "не". Нещо повече, голяма част от иранските леви в изгнание се придвижиха надясно към социалдемократията. Все пак аз срещнах няколко млади ирански анархисти. Те ми дават надеждата, че следващото поколение революционери няма да повтори грешките на предишните.

Мислиш ли, че има какво анархистите да извлекат от традиционния марксизъм?

Да, определено. Мисля, че Маркс и някои други марксисте

сти след него са допринесли много за икономическата страна на въпроса. Самият Бакунин е не малко повлиян от "Капиталът". За мен Маркс все още е един от най-великите революционери за неговото време. Разбира се, аз не съм съгласен с курса който е поел срещу Бакунин в Първия Интернационал, но това не омаловажава неговия принос.

Каква е настоящата политическа обстановка в Иран? Виждаш ли шанс анархизмът да намери повече привърженици там?

В момента политическата обстановка е ужасна и то за целият политически спектър. Вестници се закриват, работническите искания за изплащане на заплати от преди месеци се игнорират, а техните протести се потушават със сила. Обещаното увеличение за учители и доктори се отлага, а политическите затворници се увеличават. И накрая безработицата води младежите към наркотиците (в момента около 2 милиона!) и проституцията. Нивото на корупцията е до небесата. Обикновеният иранец е отчаян.

Въпреки това се правят опити за промяна. Преди няколко месеца няколко студенти публикуваха отворено писмо в интернет, призоваващо международната общност да окаже натиск да се проведе референдум в ислямската република. Те вярват, че ако съберат един милион подписа

под това си искане от иранци, живеещи в Иран и в чужбина, ще успеят. Аз лично не вярвам в успеха на този план.

А за това дали има шанс анархизмът да намери последователи, за жалост трябва да кажа "твърде малко" в този момент, поради ужасната политическа обстановка. Но аз не съм краен песимист. Вярвам, че освободението на работническата класа е в нейните собствени ръце. Ситуацията е толкова непоносима, че във всеки момент масите могат да се вдигнат спонтанно. И тогава ще имаме шанс, макар че в Иран системата винаги е била йерархична и то хилядолетия наред. Това се отнася и за левите движения. Истинската социална промяна няма да стане за една нощ. Трябва време.

Какви са фундаменталните разлики в организацията на капитала при империалистическото управление и при ислямската република?

Първо трябва да припомним, че Шахът беше марионетка на британците (1941-1953), а след това на американците (от връщането му на власт до революцията през 1979). След преврата създаденият петролен консорциум бе разделен 51% за американците и 49% за англичаните. В Иран имаше постоянно американско военно присъствие (10 000-20 000).

От 1972 според доктрината на Никсън - Кисинджър Иран се превърна в жандарма на

Персийския залив. Тази нова доктрина дойде в резултат на вьетнамското фиаско – да се набляга на ниско интензивни регионални конфликти. Така шахът изпрати ирански войски да потушат въстанието на марксистките партизани в Оман. Все в тая връзка беше създадена и ОПЕК. Цената на петрола се покачи и това доведе до икономически загуби за европейците, но печалби за американците, защото уж те също купуваха скъпо, но бяха задължили Шаха да купува тонове американско оръжие, така че добре си бяха направили сметката.

По онова време американският империализъм доминираше, за разлика от сега, когато доминира европейският империализъм. Повечето от европейските инвестиции са в петролната, химическата и минната индустрия, но също и в някои други. Европейците не присъстват в Иран директно и открито, поради причисляването на нашата страна към "оста на злото", поддръжката за радикални ислямистки движения (в Ливан и сега в Ирак) и връзката на Техеран с атомната програма на Пакистан. Ислямската република много умело използва съперничеството между различните империалисти. Също така Иран има връзки с Куба – медикаменти срещу петрол. Техеран покани китайския капитал да изгради транспортната инфраструктура.

И въпреки тези мащабни инвестиции, 89% от иранците не живеят добре, останалите 11% са в една или друга степен зависими от режима (примерно бюрокрацията). Защо ли? 85% от икономиката на страната е в ръцете на държавата (т.е. управляващата върхушка).

През последните няколко години сме свидетели на възраждане на студентското движение в Иран. То винаги е играло важна роля в иранската революционна история. Какво мислите за това?

Наистина много от революционерите на 50-те и 60-те дойдоха от средите на студентите. Но с така наречената "Културна революция" режимът се опита да убие студентското движение, затваряйки университетите за няколко години и след това приемайки без изпит деца на така наречените "мъченици за исляма" (загинали последователи на ислямската революция). Така се направи опит да се "ислямизира" движението. Това беше за кратко, сега движението отново се съвзема, макар да доминират либералните идеи над радикалните. И все пак се забелязва един малка, но много активна радикална част, която провежда не само отвлечени теоретични дискусии ами и агитационни акции. •

infoshop.org

Революция в Боливия?

Боливия е на второ място в Южна Америка (след Венецуела) по залежи на природен газ и на едно от първите места по бедност. От извоюването на своята свобода през 1825 година там почти всяка година има мощни протести, насрочват се нови и нови избори. Социалните движения са невероятни силни, хората са организирани. Но нещо не им достига... Боливия има дълга история на организирани политически протести. Тя е първата страна в Южна Америка, в която има лява революция (през 1952), която национализира мините и дава всеобщо избирателно право.

През последните няколко седмици и месеци в Боливия отново се стигна до протести, ексцесии и полицейска намеса.

Причина за сегашните протести беше неизпълненото от Карлос Меса обещание за национализация на течните горива, с което той дойде на власт. Правителството на предишния президент на Боливия, Гонсало Санчес де Лосада, беше свалено през октомври 2003, след като Лосада подписа договори с транснационални корпорации, отдавайки газовите и петролни ресурси на Боливия, най-бедната латино-амери-

ки призива на Меса за велико народно събрание на 2 юни, протестите, изискващи "независима национализация", само се усилиха. Хората искаха след столетия експлоатация и разграбване на страната богатството на природни ресурси най-накрая да бъде използвано за доброто им.

В последната фаза на боливийските "газови войни", президентът Карлос Меса подаде оставка на 6 юни под тежкия натиск на социалните движе-

отново и отново. И наистина се надяваше в промяната... Но вместо това получава нов президент и избори за пореден път. Вотът на хората е подменен. Едва ли ще сгрешим ако кажем, че народът бе излъган и вкаран в коловоза на изборите и старата система, въпреки очевидните доказателства, че тя не води до нищо добро... Многого правителства и президенти до сега са го доказали.

Какъв е изводът? Нека си спомним протестите в Кочабамба (четвъртият по големина град в Боливия) през началото на 2000. Филиал на американската транснационална корпорация Bechtel приватизира водните ресурси и увеличи цените на водата, като около 1/4 от дневните приходи на семействата трябваше да отиват за мултинационалната. Изправяйки се пред невиджани протести срещу приватизацията и срещу модела на "свободния пазар" в последните 20 години, правителството прати армията да смаже населението. Стоотици младежи, 16 - 17-годишни, бяха ранени и осакатени за цял живот, а Виктор Уго Даса беше убит. Това не спря хилядите хора, които практически се бореха за оцеляването си.

В крайна сметка те извоюваха победата си с цената на 6 убити и 175 ранени, включително две деца, ослепени от сълзотворен газ.

Явно трябва да се последва примерът от Кочабамба, от когото са вдъхновени народни движения по целия свят, които продължават успешно да се съпротивяват срещу заговорите за приватизация на водата. Не бива да се задоволяваме с избори и президенти. Иначе ще продължаваме да губим и да чакаме, а те ще продължават да приватизират живота ни.

Затова може би тези протести придобиха облика на една неуспешна революция, въпреки че показваха, че никога не бива да подценява силата на хората и тяхната воля. Така ще е с всяка революция, която се задоволява с половинчати резултати... Боливийският народ би трябвало да го знае най-добре.

Но нека все пак изчакаме и видим...•

Петър

Новите концлагери

продължение от страница 4

човешки права са отказани на затворените. Официално свиждане, ако има изобщо такова, се провежда през стъклени прозорци (като в затвора) и се наблюдава внимателно. Комуникация по телефон не е възможна. Условието за живот вътре в лагерите са мизерни. Храната е недостатъчна и от най-ниско качество (въпреки че е субсидирана). Няма достатъчно тоалетни, всяка една от тях обслужва нуждите на приблизително 150 души. Излизането навън през нощта не е разрешено, дори за да се посети тоалетна, което води до трагично състояние на хигиената в постройките. Дадено е право на всеки задържан на 3 минути седмично, по определен ред, за баня, докато същевременно няма одеяла и други предмети от първа необходимост. Насилието и всевъзможните унижения са всекидневие.

Депортираните се извършват на кратки процедури. Голям брой хора биват упоявани и връщани в техните страни или другаде със самолет. Тези, които са по-малко дисциплинирани, биват наказвани чрез електрошок. Това, което се случва в Гърция, не е случайно. То се корени в нашата готовност да приемаме расистки идеи, в нашия отказ да се отнасяме с достойнство към тези, които "заплашват" нашето благополучие, въпреки че това благополучие е достигнато с потта и кръвта на същите тези хора, които гоним. Това е логиката на безразличието и цинизма, която създава стандартите за организация на такива лагери за "приютяване" и "приемане". Тези концентрационни лаге-

ри не са създадени без наше знание и отговорността за тяхното съществуване лежи върху всеки от нас. Това е явление, съществуващо в много страни от така наречения "цивилизован" свят. То оформя част от по-широката институция за потискане на хората, отговаряйки на нуждите на всеки местен пазар, в рамките на студената логика на рационалистичната администрация. То може да изглежда по-очовечено от жестокостта на трафикантите, но основата на тази логика, както и да я гледаме е точно същата.

Всичко, което се случва тук, в Гърция, отговаря на изискванията на нашите европейски партньори, на техните модели за "любезност" и "хуманизъм". Думата "хуманизъм" днес явно е в устата на всеки.

Тази критика не търси елементарен коментар за състоянието и начините за решаване на емигрантския "проблем". Ние не смятаме, че масовото навлизане на хора през границите на една страна е проблем, имиграцията и нейните причини са отвъд понятието националност. Проблемът не е в присъствието и миграцията на голям брой хора, а в тяхната икономическа експлоатация и маргинализиране.

Ние приемаме факта, че няма нелегални хора и се изправяме не само срещу всички видове съвременни концентрационни лагери, но и против всяко разделяне на света на нации, съюзи, блокове и религиозни противопоставяния.

В един свят на разделения, концентрационните лагери са просто отражение на действителността. •

Символично погребение в Ла Пас

канска страна, почти за без пари. Меса, вицепрезидент по това време, встъпи в длъжност, обещавайки да осъществи "октомврийския календар" за национализиране на течните горива и да свика велико народно събрание, което да измени боливийската конституция така, че вече да зачита индианското мнозинство. Въпреки това, от тогава Меса само протака, свиквайки народен референдум за газовите ресурси, но който не съдържа възможност за национализация - което според проучванията предпочиташа мнозинството от боливийците. На 17 май под натиска на обществените движения Меса прокара закон за повишаване данъците на мултинационалките на 50%, но без да се съобрази с народните изисквания за национализация на газта и петрола, предизвикайки огромна вълна от шествия и стачки в цялата страна. По време на референдума през 2004 мнозинството от населението пожела засилване на държавния контрол върху газовата индустрия (тъй като странно защо "национализация" не беше предвидена в референдума), както и по-високи вносни мита за транснационалните корпорации. От Repsol, на които са продадени вече залежите, заплашиха, че ще съдят Боливия за милиарди долари неустойки. Въпре-

ния за национализиране на течните горива (според някои по улиците на Ла Пас е имало около половин милион). Селскостопански работници завземаха петролните полета, транспортът бе парализиран, а посолството на САЩ започна евакуацията на персонала си. На 9 юни, председателят на сената Ормандо Вака Диес отхвърли председателството, отстъпвайки поста на шефа на Висшия Съд и насрочвайки автоматично нови избори.

На 12 юни блокадите вече бяха вдигнати. Но проблемите остават... Социалните движения се съгласиха да изчакат изборите, но заявиха, че целта на триседмичните протести не беше нито свалянето на президента Меса, нито насрочването на нови избори, а национализацията на течните горива и съставянето на конституционна асамблея от самите хора. "Исканията не могат да бъдат забравени или оставени настрана, това са очаквания, които трябва да бъдат изпълнени от новия президент", заявиха от социалните движения. Равносметката: един убит миньор, много ранени, пълната ескалация на напрежението бе избегната, но проблемите остават нерешени.

В продължение на седмици народът на Боливия показа, че иска промяна, че няма да се остави да бъде разграбван

Антифашизъм и антиглобализъм

продължение от страница 1

Не подлежи на съмнение, че симпатиите на антифашистите трябва да бъдат на страната на тези, които защитават човешкото достойнство, и не е важно, застъпват ли се те за капитализъм или са против него, както западните антиглобалисти. Въпреки всичко остава нерешен и проблемът с търсенето на общ език, общото отношение към миналото и общото разбиране за настоящето.

Много наши западни колеги-антифашисти например са били поразени от появата на руски националисти и сталинисти в редовете на антиглобалистите на демонстрациите в Генуа. Представители пък на комунистически организации от България имаше в Солун 2003, по време на протестите срещу срещата на върха. Но не бива да се учудват толкова, защото родните сталинисти са били поканени да участват в тези демонстрации: не е тайна, че твърде много марксистско-ленински организации активно участват в западното движение на антиглобалистите. От друга страна движението съвсем не е параван за комунистически организации. Напротив, то започна като обединение на демократични групи. Един от основните принципи на този съюз е "съгласие по несъгласията" и в него се влага призив към идеен плурализъм и практическо сътрудничество.

Накратко за западния антиглобализъм

За да разберем, какво е това антиглобализъм, трябва да се изправим пред едно твърде неопределено понятие – "глобализация". Глобализация започнаха да наричат процеса на икономическо обединение на света, станал очевиден след разпада на СССР. Антиглобалистите осъждат западните компании и правителства за тяхната неоимпериалистическа политика, чиято цел е по различни начини да увеличат собствената им власт в света. Протестът на антиглобалистите на първо място е предизвикан от това, че едрите западни компании пренасят значителна част от производството си в страни, където е лесно да експлоатират хората, и това на свой ред предизвика вълна от безработица в развитите страни, където трудът се заплаща по-високо. Освен това антиглобалистите се възмущават остро от нерегулираното разпространение на финансови потоци по целия свят – явление,

което неведнъж довежда до тежки финансови кризи, създаващи на свой ред социална нестабилност. И накрая, антиглобалистите изразяват своята крайна загриженост по повод неопределеното бъдеще на западните демокрации, доколкото отделни демократични държави в Европа и Америка се обединяват в Европейски съюз и NAFTA, които ние не считаме за демократични организации. Антиглобалистите също критикуват и условията на живот в западните страни, където строгата икономическа дисциплина и интересите на бизнеса премахват грижите и отговорностите за социалните нужди и културните потребности на населението.

Възмущение предизвикват и многобройните случаи на неопикуема експлоатация на работници в бедните страни в Азия и убийствата на жителите на страните от Африка, населяващи земи, богати на полезни изкопаеми, както и все по-засиленото използване на маркетинговите технологии в развитите страни. С последните са добре запознати и хората тук, където прожекцията на всеки филм по телевизията десетина пъти се прекъсва за реклами, а на позвънилия в бюро справки се налага да изслуша куп ненужни обявления.

Антиглобалистите осъждат (в различна степен) такива международни организации като МВФ (Международен валутен фонд) и Световната банка, главно за това, че тези организации превръщат бедните страни в свои длъжници по собствено усмотрение, определяйки тяхната икономическа политика, което води до плачевни резултати. Вълненията в Аржентина през 2001 г. са жив пример за това.

Антиглобалистите се прочуха преди всичко със своите кампании против Световната търговска организация (СТО), в която участват почти всички западни и развити промишлени държави. Антиглобалистите са особено възмутени от това, как СТО се опитва да наложи международни правила, гарантиращи сигурността на чуждите инвестиции, което неизбежно влиза в нарушение от страна на компаниите на социалните и екологичните закони в отделните страни. На срещата на СТО в Сиатъл през 1999 г. тези планове не успяха да получат одобрение поради вътрешни разногласия, по същото време зад стените на заседателната зала

протичаше масова антиглобалистка демонстрация в знак на протест.

Антиглобалистите несъмнено са прави, когато заявяват, че съвременната икономическа система на капитализма нанася екологични вреди във всяка точка на планетата и разрушава традиционните социални връзки почти във всички общности. Антиглобалистите отбелязват ограничеността на съвременната икономическа система на капитализма. За мнозина този анализ не е нов – част от постулатите бяха формулирани още преди десетина години. Антиглобалистите успяха в това, че техните възгледи получиха известност както в средствата за масова информация, така и в ръководните структури на компании и международни организации.

Успехите на антиглобалистите привлякоха към тяхната кауза ново поколение активисти по целия свят, което укрепя движението като коалиция от различни политически групи и направления. Хората от старото поколение, чийто активизъм се корени в левите движения от ХХ век, считат, че антиглобализмът им дава възможност да построят нов ляв фронт против капитализма. За много други такъв подход за догматичен и остарял. Силната страна на антиглобалисткото движение е в откритата дискусия, в свободата на развитие на идеи за нови дейности, както настоящи, така и бъдещи. Това е истинско политизиране. И то, както информационната мрежа "Индимедия", предоставя на всеки желаещ възможност непосредствено да публикува и обсъжда новини в Интернет. И то, както марксистката и постмодернистката философия, намира път към сближаване, преодолявайки противопоставянето през изминалите години, позволява да се почувства новаторството и силата на явлението.

Антифашисти за антиглобалисти

Има многобройни застъпници на едното и другото, които не правят почти никаква разлика между двете понятия. Френското списание "No pasaran!" е типичен пример за това, както и американецът, въввел понятието "корпоративен фашизъм". Ако се запознаем с дискусията за антиглобализма в такива антифашистки списания като "Searchlight" или "Antifaschistisches Infoblatt", може да направим извода, че

мнозина западни леви считат антиглобализма за продължение на техните антифашистки борби. Съзнанието за отговорността на антифашистите нарасна във връзка с насилието, прилагано от западните правителства по отношение на антиглобалистите. Тях на право ги разстрелват на протести, като например в Генуа, където полицията уби мирен демонстрант.

Антифашистите има за какво да критикуват антиглобалистите. От една страна тяхното недоволство довежда до включването в антиглобалисткото движение на фашистки групи и идеи, а от друга – те са скептично настроени по отношение на самата концепция на антиглобализма. Антифашисти като холандската група "Fabel van de Illegaal" от Лайден предупреждаваха още преди събитията в Сиатъл, че стремешът на антиглобалистите преди всичко да се борят с всички могъщи международни капиталистически структури ще привлече в техните редици националисти и антисемити. Показателно е, че антиглобалистите не обсъждат принципите на антифашизма, така както антифашистите активно дискутират антиглобализма. Затова много антиглобалисти, като че не възприемат обвиненията от страна на антифашистите. На тях, безусловно им липсва разбирането на миналото, така както редица антиглобалисти декларират, че те живеят и действат в нова историческа епоха и тях не ги интересува предшествашото развитие. И все пак мнозина антиглобалисти демонстрират жива готовност към обсъждане на антифашистката критика.

Въпреки всичко антиглобалистите приемат куп странни и парадоксални политически решения, като идеята да останат в защита на националните държави. Съгласно техните представи, държавите осигуряват безопасен път за разрешаване на конфликтите между силните и слабите в световен мащаб. За антифашистите винаги остава открит въпросът за това, доколко самите държавни закони са антихуманни. Въсъщност, това е отново въпросът за разделение на властите. Ако разгледаме историята на предишното столетие, ясно ще видим, че националните държави никак не оправдаха възлаганите им надежди и не успяха да осигурят мир и развитие на своите граждани. Не е учудващо, че продължаваната позиция,

заемана от антиглобалисти, се оказва изключително привлекателна за всевъзможни националисти, доколкото напълно съответства на тяхното консервативно възприемане на съвременния свят.

Убеждението на някои антифашисти, че антиглобалистите способстват за разпространението на антисемитизма, е повече от очевидно. Някои плакати на антиглобалистите изглеждат напълно антисемитски: нарисован, да речем, така "типичният" еврейски вид, дебелак с пачка долари в джоба, пушещ голяма пура и алчно взира се в глобуса. Освен това, някои видни антиглобалисти играят странна роля в палестино-израелския конфликт, поддържайки само и изключително палестинците, и то не само мирните от тях.

Накрая, сериозен повод за критики е присъствието на групи фашисти, сталинисти и ленинисти на антиглобалистките акции. В Западна Европа съществува договореност за недопускане на фашисти на антиглобалистки митинги, но присъствието на ленинисти не предизвиква еднозначно противодействие. Разбира се, те осъждат и тях, но не ги гонят. Идеята за "ляв съюз" все още е силна, независимо че от идеологическа гледна точка движението на антиглобалистите вече не се вписва в остарелите представи за политическо "ляво".

Размишления

Днес всеки ден виждаме реставрацията на онези структури на властта, които неотдавна лежаха в основата на българския тоталитаризъм. Зачестяват расистките прояви и нападения и логично възниква въпросът: "И защо пък трябва да се безпокоим още и за откровените отношения на Запада с останалия свят?" Интернационализмът ни е необходим, доколкото общите идеи и действия обединяват нас с антифашистите по целия свят.

Ние много добре знаем, че само нито ние, нито някой друг може да даде на света елементарно обяснение, както това се опитват да направят нашите противници – фашистите.

Борбата с несправедливостта е обща борба – въвн от нашите движения и вътре в тях. Обсъждането и критиката остават най-полезното нещо в нашия политически живот. •

LGB и Просперо

Горчивите истини на Захарната фабрика

Етническото напрежение не може да се изкорени с изкореняване на човешината и разбирателството

Напоследък ставаме свидетели на все повече конфликти между българи и роми (друг е въпросът, че тези конфликти ги има отдавна, но явно сега някои хора са решили да ги използват в своя полза повече от друг път). Конкретният случай са събитията в квартал "Захарна фабрика", където след сблъсък между българи и роми, за който всеки дава различна версия, загива един българин. Това отключи напрежението, което явно се е натрупвало от дълго време. Последваха протести и искания за изселване от квартала на ромското население, което пребивавало там незаконно. Няма нужда да споменавам нашата позиция спрямо законите.

Тези събития бяха отразени от медиите (друг е въпросът как), а също така и доста умело използвани от разни "патриотични" организации и партии, най-вече от две, които всички ние знаем – Български национален съюз и съюз "Атака" на Волен Сидеров. Това води само до предизвикване на омраза и не решава никакви проблеми. Дори тези хора да бъдат преместени от квартала, те пак ще трябва да отидат някъде, а там, където оти-

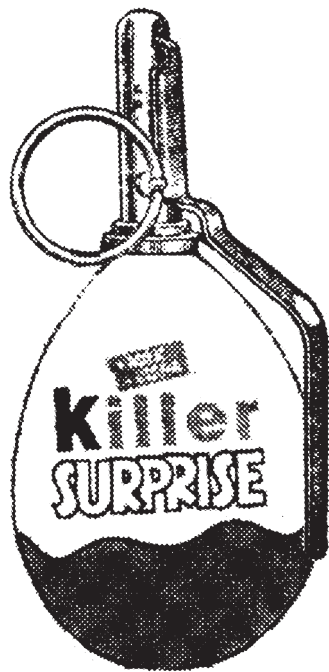
дат, по всяка вероятност пак ще се сблъснат с недоволни и протестиращи хора.

Лесно е да предизвикваш омраза на расова основа, но тя нищо не решава, а само предизвиква повече насилие и омраза. По-трудно е да накараш хората наистина да се замислят за същината на проблема, а не да се подвеждат под въздействието на разни изпълзвачи и на моментните си чувства и страсти. Тук става въпрос за проблема като цяло, а не само за този в кв. Захарна фабрика, който е само едно конкретно проявление.

Казват, че България била толерантна страна. В действителност няма особена толерантност нито от страна на българите спрямо ромите, нито от страна на ромите спрямо българите. Докато обществото продължава да функционира по сегашния си начин, това няма да се промени.

Както е казал Бакунин: "Човек, роден в обществото на животните, остава, с твърде редки изключения, животно; роден в общество управлявано от свещеници, той става идиот и лъженабожник; роден в шайка разбойници, той сигурно става разбойник..."

Как може да се очаква от човек, който живее в барака, построена от талашит и картон и без ток и вода, който живее в семейство от 8-10 души, сред които почти никой няма работа, който не е за-

вършил, в повечето случаи, дори начално образование и който няма пари да си купи хляб, да бъде на едно мнение с тези, които живеят удобно и редовно си тъпчат стомасите. Няма защо да се чудят хората за това, че такъв човек стига до крайности.

Хората, които живеят в такива, или близки до тези,

условия, без значение от етническата принадлежност, нямат особен избор. Родени в такава среда те, почти сигурно, ще си останат в нея и ще страдат цял живот.

Не бива да оправдаваме никакво насилие, освен крайно необходимото като самозащитата например. Провокации винаги ще има, особено от страна на така наречените националисти, които не са нищо друго освен миризливи луковични глави с мисловна дейност като на съсел. Те винаги имат нужда от тези конфликти, за да могат да предизвикват омраза и да я насочват в своя полза. Другото за тях няма значение.

Що се отнася до законите срещу дискриминацията, както всички останали закони, те са абсолютно безполезни. Човек, който мрази хората от даден етнос, дори да бъде наказан по някой от тези закони, пак няма да заобича дадения етнос. Напротив, това само ще го настърви повече. Ако е бил настроен още от ранна възраст негативно спрямо хора, които са по-различни с нещо, то някаква си хартийка няма да промени неговите чувства. Проблемът е залегнал дълбоко в обществото и никакви си

забрани няма да го разрешат.

Докато ромите живеят изолитано в своите си махали и остават в мнозинството си необразовани и невежи, това няма да се промени. Няма нищо по-странно от глупавия и ограничен човек. Това не се отнася само за ромите, които не са ходили на училище, а за всички хора, включително и тези които имат някакво образование. Държавата няма нужда от умни хора с будно съзнание, а от апатично стадо от послушни овце, които да следват своите господари и по този начин да стават жертва на егоистичните им амбиции.

Ние, анархистите, не можем да се примирим с каквито и да е било конфликти на расова основа. Свободата на всеки индивид може да се постигне само чрез пълната свобода на всички останали. Затова трябва да насочим цялата си омраза и всичките си усилия в един конфликт, а именно конфликта с държавата, с всяка власт и потисничество, с глупостта и егоизма и най-вече с оковите на днешното прогнило общество, което трябва да променим. Това са източниците на всички проблеми, с които се сблъскваме. •

Иво

Керван за Палестина – керван за човешки права 2005

Публикуваме с малки съкращения текста на инициативата, която предвижда минаване и през България

Ние, жени и мъже с различен културен и социален произход, със съзнанието, че всички принадлежим към една човешка раса, призоваваме за международно действие в подкрепа на човешките права и достойнство.

По отношение на Палестина това достойнство и тези човешки права са нарушавани със съучастието на правителствата по света.

Виждаме в един керван с крайна цел Палестина инициатива, която може да мобилизира достатъчно енергия, за да консолидира ефективно международната солидарност.

Зачитане и прилагане на международното право

решенията на Съвета за сигурност на ООН 194-1948, 242-1967, 338-1973 и 1397-2002, отнасящи се до:

- Спиране на строежа и демонтаж на всички сгради, построени от войната през 1967
- Прекратяване на израелското военно присъствие в Палестина
- Справедливо споразуме-

ние по бежанския въпрос, което трябва да включва правото на избор между адекватна компенсация и право на завръщане

- Разрушаване на барьерата, издигната от Израел в Палестина
- Международен трибунал в Хага
- Защита на цивилното население и правата на палестинските затворници съгласно Женевската конвенция
- Разполагане на международни мироопазващи сили в защита на населението и в изпълнение на резолюциите на ООН.

Искане за право на свободно придвижване

в духа на 194 резолюция на ООН

- За Кервана
- За всеки гражданин на света, отпращан и от израелската, и от палестинската граница, незаконно контролирани от израелски части
- За палестинския народ, както във вътрешността на страната, призната от международната общност (забра-

на на пунктова за проверка и всякакви други подвижни или установени бариери в градовете, предградията и по границите на Палестина. Специалните пътища, построени за жителите на Палестина, трябва да станат собственост на палестинците и да бъдат използвани по тяхно усмотрение.

Методите

1. Информация - Керванът ще осведоми хората за настоящата ситуация като представи достоверна информация вместо повсеместната дезинформация

- чрез преминаване през колкото се може повече страни и срещи с местното население
- чрез контакт с медиите и местните и международни асоциации и мрежи
- чрез създаване и затвърждаване на мрежите за солидарност - организиране на срещи, дискусии, интервюта, официални контакти искани от избраните там представители и правителства и т.н.
- чрез организиране на съ-

бития, както културни (като например подвижна изложба с автобус), политически, международни и фестивални (концерти)

- Чрез организиране на някои зрелищни събития по време на пътуването
- Целта ще бъде главно да се привлече максимално вниманието на медиите с цел окуражаване на практическата подкрепа за палестинците и задължаване на световните правителства да предприемат действия в интерес на Палестина в отговор на общественото мнение.

2. Керванът ще цели създаването на обединено международно движение

- чрез обединяване на хора с различни националности и гледни точки за съвместно действие; поне по едно превозно средство от всяко министерство на Франция, както и делегации от други страни
- чрез срещи с хора от различни националности и с различни гледни точки по време на пътуването и и подобряване на тяхната осведоменост, така че или да се присъединят към нас, или да предприемат техни собствени действия за

солидарност с палестинците, в частност чрез оказване на натиск върху техните правителства

- чрез създаване на връзки, когато е възможно, с други инициативи и движения за солидарност

3. В Палестина: Керванът, както всяко външно присъствие в този национален затвор, е сам по себе си мощен акт на съпротива срещу израелската окупация

- чрез създаване на връзки между окупирана Палестина и останалата свят, или, за да сме по-точни, от нейните представители
- чрез срещи и поддръжка на отделни израелци и групи, които се борят против израелската окупация
- чрез изпращане на послание за мир към израелското население, отхвърляне на страха и омразата
- чрез окуражаване на срещи между двете населения
- чрез разясняване на международната солидарност на граждани по целия свят.

За повече информация:
<http://caravane.palestine.free.fr>
caravane.palestine@free.fr

ЛЮБОМИР ДЖЕРМАНОВ

На 27 май т.г., след продължително боледуване на 80 годишна възраст почина нашият съидейник и приятел - анархистът Любомир Иванов Джерманов от гр. Перник (роден в с. Бегуновци, Брезнишко).

С Любчо за първи път се срещнахме през есента на 1943 година в минния техникум в Перник, който от няколко години беше преместен там от София, по-близо до мините. Любчо беше с две години по-голям от мене и проявяваше по-активна политическа дейност, а аз исках по-бързо да вляза в крак със събитията и затова се навъртах покрай поголемите ученици. Въпреки че на село се бях включил в ремсовата група на младежите, сега трябваше да обогатявам знанията си. Така се сприятелихме с Любчо, който и преди

девети е имал неприятности с властите. Чрез него опознах Ботев, даде ми да прочета и някоя и друга брошура и така се запознах с анархизма. И вместо да се устремя към привилегиите на властта, както правеха мнозина, аз се озовах в опозиция.

Трябва да кажа, че Любчо беше много сладкодумен. Без да парадират със знания и без да се афишира, някак си неусетно привличаше слушатели и последователи. Съумяваше да накара събеседниците си да се съобразяват с мнението му. От градската библиотека вземах анархистическа литература, докато дойде време новите власти да я изземат, а ние с Любчо и още няколко приятели прекарахме първото си кръщение в ареста на новата власт. И нещо много важно, чрез него станах въздържател и есперантист.

Животът на другоячемислещите след девети никак не беше лесен. Имаше лагери, затвори, изселвания, трудности при намиране на работа, но моят приятел, както и мнозина от нашата черга отстоявахме разбиранията си. За отбелязване е, че даже и при тези изключително трудни условия Любчо успяваше да привлече някой и друг последовател.

Продължавахме от време на време да се срещаме в течение на годините, повечето пъти в гостоприемния му дом в Перник. Срещи при които се информирахме за житейските си проблеми, винаги завършващи с песни. Любчо много обичаше да пее с което повдигаше настроението на присъстващите. След преломната 1989 година, когато се установи "новата демокрация", ако не за друго, то поне за свободата на словото, Любчо стана един от най-активните организатори на срещи, подпигуряване на клубове, организирането на конгреси и намиране на собствен дом за федерацията. Взе дейно участие и в издаването на печатния орган на федерацията. За тази му активност той беше избран за един от членовете на федеративния съвет на ФАБ на който пост остана до влошаване на здравето му.

Любчо беше привърженик на "Свободата, Братството и Равенството", човек с голямо сърце и широка душа, готов винаги да помогне било със съвет или материално според възможностите си.

Поклон пред паметта му!

Георги Божилов

АНАРХО КАЛЕНДАР

"НАЦИОНАЛИЗМЪТ Е ИДЕОЛОГИЯ НА БАНАЛНОСТТА."
ДАНИЛО КИШ

1 юли 1876 г. в град Берн, Швейцария умира руският революционер и теоретик на анархизма Михаил Бакунин.

4 юли 1807 г. роден е италианският революционер Джузепе Гарибалди.

5 юли 1905 г. умира френският анархист и теоретик Елизе Реклю.

6 юли 1975 г. в гр. Баня, варненско умира анархистът Александър Сапунджиев.

7 юли 1986 г. в гр. Полски Тръмбеш умира анархистът Васил Тодоров Йорданов - Народа.

8 юли 1546 г. умира на кладата реформаторът Жорж Вишар.

11 юли 1903 г. в местността "Петрова нива" (в землището на с. Стоилово, Малко Търново) е взето решение за избухване на Преображенското въстание на 18 срещу 19 август 1903 г.

12 юли 1828 г. роден е руският революционер, демократ, икономист, социалист, философ, писател и литературен критик Николай Г. Чернишевски.

14 юли 1793 г. превземането на Бастилията в Париж.

15 юли 1922 г. в гр. София умира легендарният анархист

от В. Търновския край, Петър Ангелов Мазнев - Даскала.

16 юли 1789 г. триумфално шествие на затворниците от Бастилията.

17 юли 1892 г. умира италианският безвластник Карлос Кафиерио.

18 юли 1936 г. испанските фашисти, начело с генерал Франко организират метеж срещу републиканска Испания.

19 юли 1936 г. Начало на гражданската война в Испания.

20 юли 2001 г. в Генуа, по време на протестите срещу Г8 е брутално убит и прегазен от полицията анархистът Карло Джулиани, на 22 години.

23 юли 1996 г. почина д-р Ганчо Петров Минков, прекарал дълги години в болшевишките затвори.

25 юли 1857 г. умира италианският безвластник Пискани.

27 юли 1887 г. обявен е публично международният език Есперанто.

27 юли 1990 г. в гр. Байон, Франция умира Диню Петров Динев, последен редактор на в. "Работническа мисъл".

30 юли 1950 г. в село Палатова, дупнишко умира анархистът Асен Илиев Христов.

АНАРХО радиопредаване ДИВЕРСИЯ В ЕФИРА

Всяка събота от 16:00 до 17:00 по Радио NET на честота 106.9 MHz в София.

Предаването може да се слуша и по интернет на адрес:

<http://yp.orbitel.fm/play.php?mount=/net>

Всеки, който иска да поговори с водещите в студиото или да пита нещо, може да се обади на телефон: 94 800.

За връзка с авторите на предаването пишете на **e-mail: predavane@abv.bg**

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

Федерацията на анархистите в България предлага на читателите на в. "Свободна мисъл" следните заглавия на анархистическа литература:

КНИГИ:

1. Основи на безвластието - Г. Хаджиев	1 лв.
2. Национално освобождение и безвластие - Г. Хаджиев	1 лв.
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми - Г. Хаджиев	1 лв.
4. История на безвластническото движение в България - Г. Хаджиев	1 лв.
5. Моя път (спомени в два тома) - Г. Хаджиев	2x1 лв.
6. Феноменът Махно - П. Аршинов	1 лв.
7. Заблужденията на марксизма - Пиер Рамю	1 лв.
8. Събитието на века - анархистическа Испания - Г. Левал	1 лв.
9. Взаимопомощта - фактор на еволюцията - П. Кропоткин	1 лв.
10. Антиистория славянобългарска - Г. Константинов	1 лв.
11. Краят на държавата и капитала - Г. Константинов	3 лв.
12. С думи вместо с куршуми - Г. Константинов	5 лв.
13. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС?	3 лв.
14. Нечути песни - Кръстьо Г. Хаджииванов	3.50 лв.
15. Национализъм и култура - Рудолф Рокер	2 лв.
16. Национализъм и култура - Рудолф Рокер том II	5 лв.
17. Избрани страници за и от него - Михаил Бакунин	2 лв.
18. Барутни (по)мисли - Г. Константинов	5 лв.

БРОШУРИ:

1. Стопанисването на земята - Г. Хаджиев	0,50 лв.
2. Проблемът за организацията на анархизма - Г. Хаджиев	0,50 лв.
3. Що е анархизъм?	0,50 лв.
4. Отговор на една вярваща - С. Фор	0,50 лв.
5. За общината	0,50 лв.
6. Федерализъм и централизъм - Рудолф Рокер	0,50 лв.
7. Крахът на руския държавен комунизъм - Рудолф Рокер	1 лв.
8. Килифаревско народно въстание и килифаревска чета	1 лв.

Книгите може да купите от антикварната книжарница на пл. "Славейков" №7. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от Александър Методиев Наков, Перник, ул. "Република" №4.

От редакцията

АБОНАМЕНТ 2005 Свободна мисъл

Драги читатели,

Абонаментът за вестник "Свободна мисъл" МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ ВЪВ ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година - 4,80 лв.; за 6 месеца - 2,40 лв.; за 3 месеца - 1,20 лв. Цена на един брой - 0,40 ст.

ПОМОЩИ ЗА ВЕСТНИК "СВОБОДНА МИСЪЛ"

Георги Калчев гр. Варна	20 лв.
Анонимно, Нова Зеландия	30 лв.
Златко Златков с. Капатово, Благоевградско	95 лв.
Желю Желев с. Колена, Старозагорско	10 лв.
Елена Минкова с. Баня	10 лв.

Банкови сметки:

За български левове - 200826141010047310
В USD - 200826141110047314
В Евро - 2008261410047315
ТБ ОББ АД клон Перник,
ФАБ БЛАГОДАРИ ЗА ОКАЗАНАТА ПОДКРЕПА!

Вестник "Свободна мисъл" не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници - 30 реда на страница, 55 знака на ред. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения!!!
Ръкописи не се рецензират и не се връщат!

ТЕЛЕФОНИ ЗА ВРЪЗКА С ФАБ:

Ал. Наков 076/2-70-86; Хр. Велинов 0335/32 00;
Г. Божилов 07178/30 45; Г. Константинов 02/73 99-88

ЗА КОНТАКТИ С АВТОНОМНА БЕЗВЛАСТНИЧЕСКА ГРУПА АНАРХОСПРОТИВА:

e-mail: aresistance@riseup.net,
afront2003@yahoo.com

Адрес на редакцията:

София, ж. к. "Надежда", пощ. клон 1220, пощ. кутия 59
Редакционна колегия:

Почетен гл. редактор **Христо К. Йорданов**

Отг. редактор Г. Божилов

Предпечатна подготовка: "Свободна мисъл"

Печат: "Унискорп" ООД